

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проекту Закону України «Про запобігання та протидію антисемітизму в Україні»

1. Обґрунтування необхідності прийняття законопроекту

Відповідно до статті 24 Конституції України громадяни мають рівні конституційні права і свободи та є рівними перед законом.

Не може бути привілеїв чи обмежень за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками.

Україна є багатонаціональною та, в принципі, толерантною державою. Але, на жаль, постійно фіксуються є випадки вандалізму та hate speech, пов'язані з антисемітизмом.

Відсутність в українському законодавстві чіткого визначення поняття «антисемітизм» не дозволяє належним чином класифікувати злочини, вчинені на його основі. На практиці це призводить до фактичної безкарності правопорушників.

26.05.2016 31 країна-член Міжнародного Альянсу Пам'яті Голокосту (IHRA) затвердила робоче визначення антисемітизму.

У червні 2017 року Європейський Парламент прийняв визначення, затверджене IHRA, і закликав «країни-члени ЄС, його установи та агентства прийняти і використовувати для антисемітизму міжнародне робоче визначення IHRA з метою зміцнення зусиль судових і правоохоронних органів щодо виявлення антисемітизму і подачі позовів». На сьогоднішній день таке визначення прийнято в Британії, Німеччині, Австрії, Румунії, Литві, Болгарії та Ізраїлі.

Варто зазначити, що здійснення заходів з боротьби зі збільшенням кількості злочинів, пов'язаних із проявами нетерпимості та ненависті, зокрема через антисемітизм, є однією з умов на шляху України до європейської спільноти.

Також в Україні чимало місць, які є об'єктами паломництва євреїв – Белз, Гадяч, Садгора, Меджибож і, звичайно ж, Умань. Паломники ремонтують синагоги, будують паломницькі центри і таке інше, що сприяє розвитку бізнесу. Створюються постійні чи тимчасові робочі місця – для нагляду за спорудами чи їх ремонту тощо.

Проте відвідування України паломниками єврейського походження часто супроводжується юдофобської риторикою та спалахами антисемітизму.

Злочини на ґрунті ненависті, нетерпимість і дискримінація по відношенню до будь-якої групи представляють собою загрозу всьому суспільству. Отже, взявши курс на дотримання демократичних принципів, Україна ще раз

підтвердить, що боротьба з антисемітизмом є задачею та обов'язком як нашої держави, так і нашого суспільства.

Пандемія COVID-19 та спричинена нею економічна криза ще більше ускладнили завдання ефективного подолання расизму, ксенофобії, нетерпимості та дискримінації в суспільстві.

Затвердження міжнародного визначення антисемітизму, визначення в українському законодавстві відповідальності за антисемітизм, його прояви – стануть вірними кроками на шляху до дійсно демократичної держави, яка поважає права і свободи своїх громадян незалежно від форми національності і віросповідання, а також має наблизити вступ України до євроспільноти.

2. Загальна характеристика та основні положення законопроекту

Законопроект має на меті протидію та запобігання антисемітизму, його проявам в Україні.

Законопроектом дається визначення антисемітизму, вказуються його основні прояви, встановлюється заборона антисемітизму, його проявів.

Також законопроектом встановлюються види відповідальності за порушення законодавства про антисемітизм.

3. Цілі і завдання законопроекту

Цілями законопроекту є протидія та запобігання антисемітизму, його проявам в Україні.

Основні завдання законопроекту полягають у захисті прав людини та запобігання їх порушенню, запобігання проявам ксенофобії, расизму та дискримінації.

4. Стан нормативно-правової бази у даній сфері правового регулювання

Законодавство України із зазначеного питання регулюється Конституцією України, Загальною декларацією прав людини, Декларацією про ліквідацію всіх форм расової дискримінації, Декларацією про права осіб, що належать до національних або етнічних, релігійних та мовних меншин, Декларацією про расу та расові забобони; Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод, Міжнародною конвенцією про ліквідацію всіх форм расової дискримінації, Рамковою конвенцією про захист національних меншин, Директивою Ради ЄС від 29.06.2000 (2000/43/ЄС), Кримінальним кодексом України, Кодексом України про адміністративні правопорушення, Кодексом адміністративного судочинства України тощо.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Прийняття законопроекту не потребуватиме збільшення витрат з державного та місцевих бюджетів.

6. Прогноз очікуваних соціально-економічних, правових та інших наслідків застосування законів після їх прийняття

Реалізація акта після його прийняття призведе до створення законодавчого механізму протидії антисемітизму, його проявам, сприятиме формуванню культури толерантності в українському суспільстві.

Народні депутати України

СЕДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: БУЖАНСЬКИЙ МАКСИМ АРКАДІЙОВИЧ
Сертифікат: 2B6C7DF9A3891DA10400000070C04C0087E37501
Дійсний до: 03.04.2021 23:59:59

Апарат Верховної Ради України
№ 240д9/1-2021/47108 від 16.02.2021

390283